

Les Brigades Forestals reivindiquen unes condicions de treball 'normals'

Treballar a l'estiu, patir a l'hivern

Els brigadistes forestals tenen un salari variable que els arriba no saben quan i esperen amb incertesa el dia en què la Conselleria d'Agricultura de la Generalitat valenciana els torne a cridar. Quan arriben els incendis contaràn amb ells. Mentrestant, no tenen dret a res.

Estiu rere estiu les muntanyes del País Valencià s'omplen de flames. Al darrere de la lluita contra els incendis i la deforestació es troba un altre conflicte que poques vegades arriba a l'opinió pública: el dels brigadistes forestals.

"Durant l'estiu passat cobràrem 2.500 pessetes al dia fins a l'agost i arribàrem a atendre quatre incendis en una mateixa jornada. No pots parar perquè el foc no espera però les hores que fas de més no apareixen després enlloc"; aquesta era l'opinió que manifestà a EL TEMPS un dels integrants d'una brigada forestal que ha quedat desmobilitzada fins que torne el perill d'incendi. Durant el temps d'inactivitat, que pot variar de tres a sis mesos, els membres de les brigades d'extinció d'incendis no tindran dret a subsidi de desocupació i hauran de conformar-se a esperar la nova formació de la brigada.

Les competències en matèria de protecció forestal passaren de l'antic ICONA a la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, que va absorbir el personal que ja era funcionari i el model de formació de les brigades temporals. Actualment, hi ha al País Valencià 180 guardes forestals que reben la col·laboració d'un nombre aproximat de 500 brigadistes. Els integrants de les brigades s'integren en la Seguritat Social Agrària, de manera que han de pagar unes 5.000 pessetes mensuals per tal de tenir dret a la seguretat social, però queden totalment desprotegits quan deixen de treballar. En mig de l'estiu, en l'època més conflictiva, algunes brigades plantejaren fer una parada de protesta; el resultat va ser instantani: la Conselleria va augmentar el sou de 250 a 610 pessetes per hora.

"El problema fonamental —comenta José Luis Gordo, delegat d'UGT, el sindicat majoritari dins el col·lectiu— és que es tracta d'una gent que viu molt allunyada dels centres de decisió i que per-

tany a un món rural que s'ha caracteritzat per acceptar sistemàticament tot el que li venia". Tal com ens confirmà un altre dels brigadistes: "La gent està tan acostumada a tot que ja no se sorprèn per res".

El conflicte es torna més important quan s'entronca amb la mateixa supervivència dels pobles que nodreixen de gent les brigades. Pobles de muntanya que han patit un envelliment progressiu de la població i que no poden oferir una altra alternativa que l'emigració a la gent jove que vol independitzar-se. "Moltes vegades —manifesta José Luis Gordo— no podem formar brigades perquè no hi ha gairebé gent. Si volem revitalitzar els pobles de l'interior i a la vegada tenir una protecció seriosa contra els incendis, el sistema de formació de les brigades ha de canviar". Els treballadors són més punyents: "Si no hi ha continuïtat la gent no ve. Les millors brigades estan formades per gent major que no té una altra cosa i que coneix molt bé la muntanya, però quan s'ho deixen no hi ha canvi. El dret a subsidi d'atur és la reivindicació principal, sense seguretat ningú no vol treballar a la muntanya. És un treball molt dur".

LA BRIGADA FANTASMA

Però és difícil garantir el dret a subsidi de desocupació a un col·lectiu que, fa un any, en el departament de Funció Pública de la Generalitat valenciana, senzillament "no existia". Els diners dels quals cobren, per exemple, tampoc apareixen en la llei de pressupostos de la Generalitat valenciana dins el capítol núm. 1 destinats a les despeses corrents de manteniment i personal, sinó que, falsament, apareixen en el d'*inversions*.

El descontentament en el sector és creixent i la seua característica poca mobilitat es va trencant després de l'intent de vaga d'aquest passat estiu. "Decidírem

apuntar-nos tots als sindicats i demanar les millores mínimes perquè si això continua així, per a l'estiu que ve ja no hi haurà brigades". La situació ideal, segons José Luis Gordo, és que "s'acabe amb la discriminació que representa pertànyer al règim agrícola i entrar dins el règim normal de la Seguretat Social per tal de tenir dret a l'atur. Si la Conselleria no vol tenir brigades tot l'any que faça contractes laborals discontinus".

Ara per ara, únicament a Andalusia i a Extremadura, amb tota la polèmica que s'ha derivat de la falsificació de dades per part de certs ajuntaments, els que treballen en jornades irregulars al camp tenen dret a un subsidi. Com comentà José Luis Gordo, "sabem que pròximament algunes comarques valencianes entraran dins les que tenen una renda agrària inferior a la mínima i per tant amb dret a subsidi, i ens han informat que la província de Castelló en serà una. Però això poc soluciona perquè no serà gaire gent la que tinga accés als subsidis".

La negociació entre la Conselleria i els brigadistes continua, però la mateixa composició del col·lectiu, format per gent que viu als pobles o als masos de la muntanya i que no sol reunir-se fora de la temporada de treball, facilita que siga molt lenta. Enguany, la situació és una mica més complicada malgrat l'acord aconseguit a l'agost sobre la pujada del sou. Una part mínima continua treballant en les brigades no desmobilitzades que realitzen tasques de neteja i poda; la resta s'incorpora als treballs de tala "segons la demanda, que enguany no és massa bona. Els pins que tallem són sobretot per a fer caixes destinades a l'exportació de la taronja i com enguany va fluixa, tampoc hi ha treball". Les brigades esperen la nova temporada de feina i mentrestant intenten saber alguna cosa sobre les hores extres que van realitzar i que ni cobren ni reben com a temps lliure en compensació. "Ens di-

gueren que cada hora feta de més equivaldria a una hora setanta-cinc però les estan equiparant una a una i això no pot ser, són hores de treball en mig de la nit i en unes condicions molt dures. Acabes de treballar a les cinc de la matinada i, de vegades, t'enganxes a la jornada següent i, a més, moltes vegades hem cobrat el sou el dia 24 o 25 del mes i així ja tots els mesos següents". Les brigades, amb la saturació que pateixen, (els conductors de motobombes i els vigilants de les emissores fan guàrdies de 24 hores, gairebé sense descans) no tenen temps per a cursos de formació. L'experiència dels treballadors les supleix, però, com sempre, la seua falta és un obstacle més per als que podrien incorporar-se a un treball potencialment perillós.

El canvi de model s'imposa com a única solució a un problema que, malgrat la seua petitesa aparent, pot tenir conseqüències ben greus. De moment només s'ha manifestat al País Valencià i d'una manera molt lleu però a mesura que s'acoste l'estiu l'ambient pot anar escalfant-se.

Al Principat, la combinació de 350 agents rurals, que tenen el mateix estatut que qualsevol altre funcionari de la Generalitat, amb els voluntaris, en les Agrupacions de Defensa Forestal "ha funcionat molt bé i ha estat clau en els èxits dels últims anys en la lluita contra els incendis", segons indiquen fonts de la Direcció d'Agricultura Ramaderia i Pesca. Els voluntaris reben cursos de formació i s'incorporen a unes brigades que cobreixen una zona determinada i que funcionen durant tot l'any. Una gran majoria són gent jove atreta per la natura i que col·labora d'una manera desinteressada.

Incorporar la població jove a les tasques de protecció dels boscos, revitalitzar els pobles de muntanya, realitzar una política de conservació de la natura destinada a la protecció i defensa integrals amb un treball constant al llarg de l'any de vigilància i neteja; els reptes són molts. "La Conselleria -diu un dels afectats- ha de tenir interès perquè el tema del medi ambient preocupa molt i això es nota perquè ara tenim uns mitjans tècnics molt bons i comptem amb helicòpters i motobombes, però falta la preocupació pel personal. Al final ens cansarem."

I l'estiu cada dia més a prop.

Jordi Sebastià